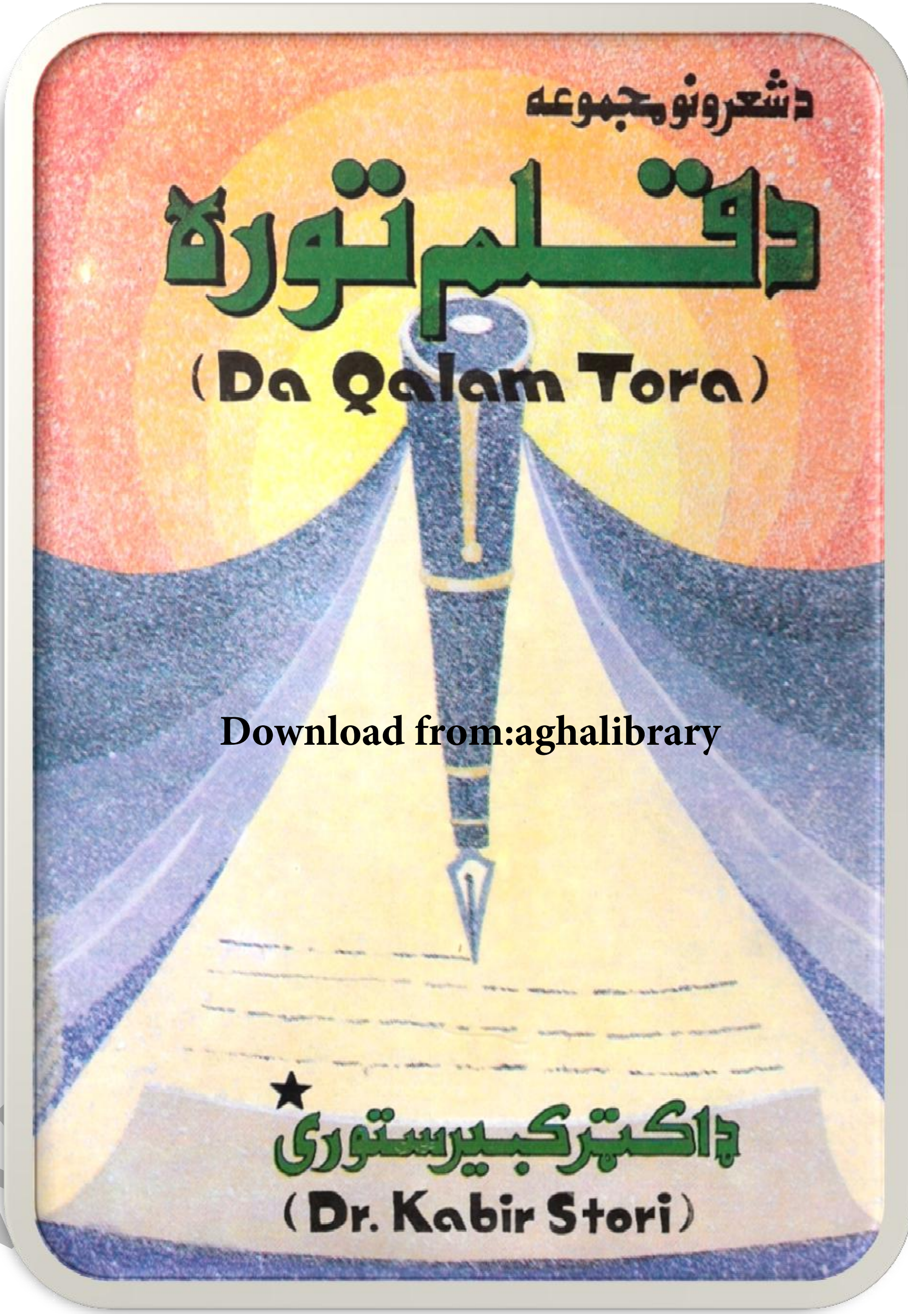

Download from:aghalibrary

د قلم توره

Da Qalam Tora

ډاکتر کبیر ستوری
Dr. Kabir Stori
Kiebitzweg 12
50389 Wesseling
Germany (Deutschland)
www.kabirstori.com
E-Mail: stori@kabirstori.com
WWW.KHOST-WEB.NET
www.khost-web.net/stori

Download from:aghalibrary

دکتاب پېژندنه

د کتاب نوم: قلم تـوره

وېناوال: ډاکتر کبیر ستوری

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې

د ېره، پېښور

چاپ نېټه: ۱۹۹۹ع

چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز: ایشیا سافټ، پېښور۔

پښتونخوا

چاپځای: ایشیا سافټ، پېښور۔

پښتونخوا

د انټرنیټ په مخ

کمپوز : نسیم خان ستوری

ترتیب : ایمل خان ستوری

Download from:aghalibrary

www.khost-web.net

ډالۍ

خپل درونــد مشر د پښتنو ستر لاربښود خان بابا (خان عبدالولی خان) چې د پښتنو د يووالي، ابادۍ او خپلواکۍ د لارې رڼا ده او پتمنې مشرې نيسم بي بي ته (د قلم تـوره) ډالۍ کوم.

کـبـيـر ســتـوری

Download from:aghalibrary

www.khost-web.net

ستوری، خان بابا(خان عبدلوالی خان)اونیسم بی بی

Download from:aghalibrary

سرلیکونه

سریزه	حمد	پښتنه مینه
ښادي	کرامت	د زوړ نوي قانون
ژوند	جنت	د قام مینه
د اوربل ګلونه	د زړنو ښکار	بې پوهې پوهان
د پښتنون فیصله	د کاڼي کرښې	وروولي
ودي وائي څه شئ دی؟	شریک کور	د مینې دنیا
نیت	د خوښۍ یار	د مینې اظهار
د قلم اوښکې	د ادب شمله	کم عقل
د امید څانګه	د مینې ویاړ	یاد
د ښایست مور	خوئ او رنګ	پوهه او سوچ
د خوشحال خان توره	د غزلو اختر	سترګو خطا
وحدت	د شونډو رنګ	بې جانان مین
جبر او اختیار	د اسمان کاڼي	برخه لیک
غل او مل	حرکت	سوچ د ژبې بنه ده
د اشتهار اصول	ذهني اوښتون	زړونو ته لارې
وار	د باچا خان لار	قناعت
نوی ملالۍ	ادب	سباوون
د وطن ډاګونه	خندا او ژړا	خپل دود
ښکلا پرست	د ژوندون خراغ	سر تیټی مشر
د مینې افتخار	قوت	د سوچ ازادي
د قام ننګ	جګې شملې	د ژوند بازار

www.khost-web.net

خیالي نړۍ	د سولې جایزه	ښکلا
د ختو کور	خپل کلتور	د عصر توریالی
د میو یارانه	ښکلې تماشه	د ژوند سردرې
د یار مسکا	د وطن مینه	مین
د پښتنو انا	د قلم توره	پېژند
د نفاق رنځ	د مینې دود	قضاوت
د پره	عشق	د قسمت ویش
ګلشن	د عشق اور	د منطق اصول
فن د مینې	د څواک چینه	پیدا ایښتی حق
ژبه	بدی	د سولې جنډه
خیال	هسې خواري	نغاري
یو تېر	د تندې خالونه	د مینې اور
د شعر فلسفې	خوب	د پېژند کړ کېچ
هډ	غیرت	څه شولو ؟
خوښنه او مننه		

www.khost-web.net

د ډاکټر کبیر ستوري د قلم توره

دفطرت په خوره غېږ کې چې کله وړومبي انسان سترګی وغړولي نو د خپل (ازلي مزاج) تر مخه يې د کائناتو په هره دره کې د ځان لټون شروع کړو، دغه د خپل ذات لټون د انسان په ژوند کې ناقراري پيدا کړه ځکه نو که د هغه لمن هر څو د جنت د نعمتونو نه ډکه وه ولي بيا هم هغه د «ذات» د تکميل په ارمان د هغه مېوې د خوراک هڅه وکړه د کومې څخه چې هغه څو څو کرته منع کړي شوي ؤ ، د کائناتو خالق د غه نافرماني خوښه نه کړه او په ادم ئې د جنت دروازې بندې کړې او دغه رنګ د يو ټاکلي پروګرام مطابق د نړۍ په مخ د انسانيت ابتدا وشوه.

جنت ځاي د تولد تناسل نه وو
د غنم دانه بهانه شوه ؤ بابا ته

دغه هر څه د کائناتو د خالق د هغه لوظ پخلې ؤ کوم چې هغه دوړاندې نه د فرشتو سره کړې ؤ.

ستا له مخه چې ادم راغي دنيا ته

www.khost-web.net

ددغه وعدې تکميل سره سم انسان د خوري وري دنيا په سينه د انساني ژوند وړمبي «رده» کيښوده.

د ادم (ع) او هوا بچي د وخت سره سره په لرو بر کې خواره شول او چرته چرته چې ټولګي ټولګي اباد شول نو د خپل مخصوصو رواياتو او د خپل ژوند ژواک دانفرادي حيثيت په اساس په بيلو بيلو قبيلو کې وويشلي شول.
دغه قبيلې چې کله نوري لوي شوي نو قامونه شول او بيا قامونو هم د خپل تاريخ، رواياتو، کلتور، ژبي اونسل په لحاظ خپله پيژند ګلوي پيدا کړه.
دغه واړه قامونو د شمير احاطه کول يقينا چې ډېر ګران کار دي ځکه چې د نړۍ په مخ د اولي ورځي راهيسي د قامونو د جوړښت او بيا د مينځه تلو عمل د مودو راهيسي راروان دې، د تاريخ په پاڼو کې د داسي ډيرو قامونو ذکرشته چې هغوي « نوم » لري ولي « وجود » نه لري. د انساني ژوند د معلوم تاريخ تر مخه چې کومو قامونو د غيرت، توري او ميړاني په اساس ځان ګڼلي دې په هغوي کې د « پښتون » نوم په ډير درناوي سره اخستل کيږي، د پت ، ښيګړي، توري، وفا او ننګ دغه سمبول د خپل ازلي مزاج مطابق په مينه کې د ريښمنو نه زيات نرم او په نفرت کې د کاڼړی نه زيات سخت دې اروانښاد حضرت باچا خان د پښتون ددغه ځانګړي مزاج په هکله دا نظر لري چې پښتون په مينه او دلاسه باندي دوزخ ته بوتلل اسان دي، ولی په زور ئي جنت ته هم نه شی بوتلی.

د یو غیرتي نیکه بچو چې کله دنیا ته د غیرت لاري په ګوته کړې نو هر چا ئې د عظمت اعتراف وکړه، تاریخ ګواه دې چې کوم استعماري قوت د پښتون قام « پګړۍ » ته په کږه سترګه کتلي دي نو بیا ئې داسي ماتي خوړلي ده چې په ورسته کتو ئې « سا ه » هم نه ده راکښلي.

آن تر دې چې کله سکندر اعظم د خپل قدرت په نشه کې مست د پښتنو په خاوره قدم کېښود نو ګمان ئې لرلو چې هغه به نړۍ د نورو سیمو په رنګ دا خاوره هم لکه د غوړې نمړۍ د ستوني تېره کړي ولی د هغه نه دا هیر ؤ چې دا د « بابا هوتک او امیر کروړ خاوره ده» ځکه نو دغه نمړۍ ئې په مرۍ کې بده بده ونښته.

او داسي ونښته چې څو کاله ئې ساه اخستو ته پري نه ښودو، دا هم د پښتنو خاوره وه چرته چې سکندر اعظم د غشي وړمبي او اخري ګوزار وخوړو، دغه غشي د هغه د مرګ سبب وګرځیدو، او چې کله هغه په اخري سلګو کې د پښتون قام د عظمت اعتراف کولو ، نو دا ستعماري قوتونو په زړونو لمبي بلیدي او هغوي داسي سازشونو له پاره سوچونه کول کوم چې د پښتون قام د ملی یووالي د ماتیدو سبب ګرځیدي شول دا هم ددغه ارمان د تکمیل ارمان ؤ چې فرنګي ته ئې د پښتونخوا لار په ګوته کړه د خپل طاقت په نشه کې د فرنګي سترګي پټي وي، د هغه نه دا هیر ؤ چې دلته د غزنوي او ابدالي بچي او د میرویس بابا د پټکۍ ولونه ژوند کوي او دوي ټولو ته د عظیم خوشحال بابا دغه وینا وریا ده ده چې:

www.khost-web.net

لا تر اوســـه ئې ماغزه په کرار نه دي
چا چې ما سره وهلي سر په څنګ دی

فرنګي چې د عظمتونو ددغه لوی غر سره خپل خود سره، سر ووهلو نو په وړمبي ځل ورته د خپلي ناپوهۍ احساس و شو، هغه د خپلی دغه تاریخي ماتي د بدل په خاطر بیا بیا په دغه خاوره یرغل وکړو ولي هر ځل ئې په زړه باندي داسي ژور زخم یوړو چې هر، نوي زخم تري زوړ زخم هیر کړو.
او بیا چې کله د میوند په میدان کې د ملالي یوي ټپې په پښتنه وینه لمبي بلي کړي نو د فرنګي خوله وازه پاتي شوه، هغه دا اعتراف وکړو چې ددي خلکو سره په زور کلي نه شي کیدي ځکه نو د چل ول نه ئې کار اخستل شروع کړل، د پښتون قام ځیني ناپوهه مشرانو ته ئې ددوستۍ لاسونه ورکړل.
د ذاتي ګټو لالچ ددغه مشرانو سترګي ړندي کړي، او چې بیا کله دوي سترګي غړولي نو فرنګي د پښتون قام په هسکه مرۍ باندي په وړمبی ځل د تقسیم چاړه راکښلي وه. د زرګونو کلنو یو وحدت، یو وجود ، په مینځ دري ټوټي کړي شو، داسي ټوټی چې ورکې ئې داجتماعي درد احساس هم قتل کړو، او دادی پنځه دبره سل کاله وشو چې دغه د یو نیکه اولاد، دغه د یو کور اوسیدونکي دغه د یو کلتور او یوي ژبي خاوندان د یو بل نه جدا جدا او پردي پردي پراته دي که هر څو پښتون د یو بل نه پردي پردي شو ولي استعماري قوتونه لا اوس هم د دوي په حقونو لوبي کوي، د تیرو دوویشتو کالو راهیسي چې په افغانستان کې کومه لوبه روانه ده یا دلته په

پاکستان کې د پښتنو په بنيادي حقونو پوري کومي ټوقي کولي شي دا ټول عمل د هغه سازشونو تسلسل دې د کومو ابتدا چې په کال ۱۸۹۳ ع کې شوي وه.
نن د پښتون قام بنيادي مسئله د ملي يووالي او قامي وحدت ګڼل دي او تر څو پوري چې دغه منزل او دغه مرام نه وي تر لاسه شوي د پښتون قام د اجتماعي محروميانو پريکړه نه شي کيدي ځکه چې کله د سړي وجود نه وي نو هغه د ځان د ګټلو تصور څنګه کولي شي؟
د قامي يووالي د ضرورت ددغه احساس رابيدارولو له پاره ګڼ شمېر قام پرست ننګيالي هلي ځلي کوي چې په دوي کې د ډاکتر کبير ستوري نوم خپله ځانګړي پيژندګلوي لري.
ښاغلي کبير ستوری هغه حساس قام پرست پښتون دي چې کله ئې د شعور په درشل قدم ايښي دې نو د پښتون قام د يووالي ارمان له ئې اوږه ورکړيده، او تر اوسه پوري د همدغه ارمان په تکميل پسي سروهلي بروهلي ګرځي.
که دغه خبره قام پرست مشر ښاغلي محمد افضل خان (خان لالا) کړي ده او که دغه غږ د حضرت باچا خان د پټکي ول خان عبدالولي خان کړيدې، که په همدغه لار د خان شهيد خان عبدالصمد خان مبارز ځوي محمود خان اڅکزي قدم ايښودي دې او که دغه اواز د قبائيلي سيمي نوموړي قام پرست مشر ښاغلي لطيف خان افريدي کړي دې نو ښاغلي ډاکتر کبير ستوری ددغه هر قامي مشرسره خپل غږ ملګري کړي دې دا په دي اساس چې ښاغلي ډاکتر کبير ستوری د يو فکر او يوي نظر ئې ملګري دې هغه د شخصيت پرستۍ باالکل قايل نه دې ځکه نو ټولو قامي مشرانو ته يو شان احترام لري.

د ډاکتر کبیر ستوری د ژوند زیاته برخه خپلي پښتونخوا نه لري په المان کې تیره شویده، ولي د قامولی بیرغ ئې هلته هم هسک ساتلي دې. او د پښتنو د ټولنیرولسولیز ګوند بنیاد ئې په دي غرض ایښي دې چې په بې کوره پښتنو کې د وطن د میني جذبي سړې نه شي، د خپل مرام د پاره د عملي هلو ځلو سره سره ډاکتر کبیر ستوری د شعر په ژبه د ملي یووالي دغه غږ هر چا ته رسول غواړي، دغه شعوري او لا شعوري احساس د ډاکتر کبیر ستوری شاعري نوره هم پښتنه کړي ده.

که غواړي ترقي ستوری د قام د وحدت غم خوره
ټوټې ټوټې چې قام وي خپل ژوند نه شي سمولي

ښاغلي ډاکتر کبیر ستوری یو سپیڅلی قام پرست پښتون دی ځکه د ژوند په هر قدم ورسره د ویشلي او تاوالا پښتون فکر ملګری دې . دغه غم، دغه فکر، دغه سوچ، د هغه په زړه زخمونه جوړوي، د یو (ټبر) د عنوان لاندې لیکلي نظم ئې د خپل احساس څرګندونه کوي.

یو ورځې چا ویلي
چې اسمان ته مې کتلي

یوه غټه وریځه راغله
دوه وړې ئې ښکلولي

وړې شوې غټې کې غیبې
بیا مې سترګو نه لیدلي

www.khost-web.net

ښکارې دا وي کوچنۍ وریځی
چې د مور غېږې ته تللي

د یو کور د یو ټبر وي
د یو بل نه ځاربېدلې

چې هم جنس وی جمع کېږی
عقل کله بېلولي

په ویشلي پښتون قام ئې
ستوري اوښکې تویولې

پښتون ډاکتر کبیر ستوری د خپل شعر په هنداره کې داسي ښکاري لکه چې پښتو نه پرته بل سوچ کول ورته باالکل بې مانا ښکاري.

پښتو ته خداي پیدا کړم پښتونواله مي ژوندون دی
د ژوند په سوکالۍ که مي سر لاړ شي لاړ دې شي

نوموړي مشر د ژوند په هر قدم او هر ه لار د پښتون کلتور په خاپونو پسي له خپله ځانه ورک ورک ګرځي.

ستوری پښتو پښتونولی د ساز نغمو کې نغاړي
د رباب ټنګ پسي د ټول مالت حجري لټوي

تاریخ ګواه دې چې د کومو قامونو نه خپل کلتور او خپله ژبه هیره شوې وي نو داسي قامونه بیا وختونو هیر کړي دي او

www.khost-web.net

داسي ئې هیر کړي دي چې د وجود نښي ئې هم له منځه تللي دي، ډاکتر کبیر ستوری ته دغه احساس شته.

چې خپلي ژبي ته قام پام نه کوی
نو ئې هم دا دورکیدو نښه ده

نو یا دا چې:

د هر قام پیژند په ژبه او کلتور کیږي
په برکت د ژبې قام هسک شی جګیږي

چې په خپله پښتو ژبه نه پوهیږي
ستوری څه پرې که په سل ژبو ګړیږي

او په دې شعر کې هم دغه نظر لري.

عاقبت ئې ورکیده دي ستوری وائې
چې د خپل کلتور او ژبې پردی کیږي

د اروانباد باچاخان د خدائي خد متګارو د تحریک د ټولو نه لویه معجزه دا وه چې دغه ننګیالو د فرنګي ګولو ته سیني سپر کړي وي مګر د آمن او عدم تشدد لمن ئې پرې نه ښوده، د قصه خواني شهیدان د باچا خان د سیاسي بچیانو د تاریخ دد غه خونړۍ پیښي ګواه دي.
ډاکتر کبیر ستوری نن هم د امن لار یون د ژوند مقصد ګڼي.

د باچا خان سیاسي بچي که ډیر ټولي ټولي دي
بیرغ د سولي خو ئې هر ټولی اوچت ساتي

www.khost-web.net

نه صرف په سياسي لار بلکي په عام ژوند کې هم ډاکتر کبير ستوری د امن علمبردار دی.

په زور کلي کله کيږي دا متل دی
اخر ناچار د سولي په لار تلل دی

د بخت ستوری ئي تياره نه وي نو څه وي
چې دچا د ورور عزيز سره فتنه شي

څنګه څنګه چې په عالمي سطح د حالاتو بدلون روان دی په دغه تناظر کې د ډاکتر کبير ستوری دا کلک باور دی چې پښتانه به نور تر ډير وخته پوري داسي ټوټې ټوټې نه وي. پراته بلکي دوي به هرومرو د خپل ملي وحدت مرام ته رسي او د احمد شاه بابا دغه خاوره به يو ځل بيا د پښتونخوا په نامه ياده کړي شي.

د وخت دا تقاضا ده ستوری وائي دا به کيږي
نقشه کې د نړۍ به پښتونخوا نوم ليکل کيږي

د کونړ په روڼ سحر کې ځليدونکي دغه ستوری که يو طرف ته په خپل زړه کې د پښتنو او پښتونولۍ جذبه په غورځنګ لري نو بل طرف ته په خپله پښتنه سينه کې يو داسي پښتون زړه هم لري کوم چې د ميني په ژبه پوهيږي او دغه پوهي د ښاغلي کبير ستوری په شاعرۍ کې ټولي ښکلاګاني ځای کړي دي،

ځکه نو د شعر په لفظونو کې ئې د حسن نزاکتونه او دخاسیتونو باریکیاني(نازکیاني) ول‌ول شوي دي.

د تورو زلفو په خیالونو شاعر مه ګرموئ
تمه د حورو هم د شیخ اوږدو سجدو کې ګوري

او دا شعرونه ئې د پښتني میني ډیر نازک او باریک سرونه چیړي:

ستوری ځکه په پټکي کې دي ټومبلي
چې د یار د شونډو رنګ ویني ګلاب کې

چې نوم ئې راته یاد کړي نو زه هم ورسره مل شم
چې ستا صفت خلاص نه وي ځان تري کله بیلوم

د زړه نه زړه ته لار شته په دي هر څوک نه پوهیږي
چې زه وایم دا ستا یم ته به هم وائې زما ئې

د پښتون ستوری عشق هم پښتون دی چې وائي:

تا چې رنګ د پښتونو الي عشق ته ورکړو
پښتنه مینه مي لا پسي توده شوه

د خپلی خاوري او خپلی علاقي سره مینه لرل د هر انسان په خټه اښکدل شوي دي، که د خپل هیواد نه لري څوک هر څومره د ژوند اسانۍ او سهولتونه ولري خو چې کله هم یواځي کښیني نو د وطن یادونه ئې د زړه تارونه ضرور چیړي که احمد

شاه بابا د ډیلي په رنګینیو کې د خپلي پښتونخوا غرونه یادول نو ډاکتر کبیر ستوری هم په المان کې د خپل پلار نیکه وطن کونړ له یاده نه شي ویستي او په یادونو کې ئې ساده ګي او بې سا ختګي داسي په غور ځنګ ده:

میخانه وتړه راځه دګودر غاړې ته ځو
نشه د میو خو کونړ د سیند اوبو کې شته دی

د ډاکتر کبیر ستوری د سوچ او فکر حدونه یقیناً چې ډیر ژوردي، دوي د قلم په توره د بې حسه اوده پښتون ضمیر بیدارول غواړي او دهغه خوب ریښتیا کولو په غرض د عمل پیغام خپرول غواړي. کوم خوب چې اروابناد (باچا خان لیدلي ؤ) د غه خوب د پښتون قام د ملي یووالي او قامي وحدت خوب ؤ، دغه خوب د پښتون قام د خپلواکۍ او د سیالو سره د سیالۍ تللو خوب ؤ.
دغه خوب د پښتون اولس د ټولو محرومیانو او نیمګړتیاو د مینځه تللو خوب ؤ، د حلاتو بدلون دا زیري راوړي چې د باچا خان دغه خوب او د بې غرضه، بې لالچه قام پرست پښتون ډاکتر کبیر ستوری دا د مودو مودو ارمان به ډیر ژر د امید نه د یقین په درشل قدم کیږدي، انشاءالله. زه دا خپله لیکنه د ښاغلي ډاکتر کبیر ستوری په دي شعرونو راغونډوم!

حرکت کې برکت شته دی دا متل دې
له وده زمري ګیدړ ښه، چې خوځیږي

د منزل په لور ګامونه ګړندي واخله

ای پښتونه قافلې درنه تېرېږي

چې د ځان د بدلولو خيال ئې نه وي
خدای هغه قام بدلوی نه، نه بدلېږي

د وروری او اتفاق لاسونه ورکړی
چې سبا د اسمان ستوری و ځلېږی

په درناوي

لايق زاده لايق
د پښتونخوا د پوهنې د ديرې مشر

حمد

د لوی خدای په نوم ښونکی او مهربان دی
په عزت، ذلت، قادر دهر انسان دی

چې څوک وغواړي په يو ساعت کې باچا کړي
چې څوک وغورځی د تخت ځنې روان دی

نه د چا ځنې پيدا نه د چا پلار دی
دی يوازې خو محتاج ورته جهان دی

خدای دهر چا په ښه، بد عمل خبر دی

www.khost-web.net

خـــو يـــي واک د ښـــه او بـــد عـــمـل د ځـــان دی

خدای پـه هـر وخت او پـه هـر ځـای کـې حـاضـر دی
کـه دا ځـمکـه ده کـه ستوری د اسـمـان دی[1]

---

۱) ددي حمد کره برخه د قرانکریم څخه اخیستل شوي ده، پر تله (مقایسه) کړی سورت ال عمران او سورت الاخلاص

پښتنه مینه

زړه مـــی د مـــیـنـــی دود پـــالـــل غـــواړي
پـــه وطـــن ســـر خـــپـــل زارول غـــواړي

شـــیـخ خـــو د مـــیـنـــی عـــبادت جـــوړ کـــړ
حـــوري عـــقـبا کـــې ښـــکـلـــول غـــواړي

پـښـتـانـــه مـیـنـه بـــي پـــښـتـو نـــه کـــوي
مـــیـــنـــه د نـــنـــګ ســـره تـــړل غـــواړي

ســـتـوری د عـــقـل نـــه پـــوښـتـنـه وکـــړه
پـښـتـنـه مـیـنـه پـــښـتـو تـــل غـــواړي

www.khost-web.net

کرامت

چــــا تـــه ژونــــدون دی چـــا تــه قــیامـــت دی
چـــا تـــــه دوزخ دی چـــا تـــــــه جـــــــنـت دی

خـــوک ویــــښــوي خــوک ابـــدی ویـــده کــړي
د ســتوری شـــــعـر کـــې دا کــــــرامـــــت دی

ښادي

د نـــوي ژونـــدون پــیـــل دې پــه خوښۍ شه معطـر
واده دې مـــبارک شــه کـــوردی ګــل شــه سراسـر

واده د مـــیـــــــنـــــې او وفـــــا تـــــــړون دی
پــکـــــې پــــټ راز د مـــحـــبــت پـــروت دی
د انـــســانـــــي ژونـــد د بـــقــــا تــــــړون دی
پـــکـــې ددې نـــړۍ زیـــــنـــت پــــروت دی

دا کور دې د ښــادۍ شي د قــامي پېژنــد ســـنـګر
واده دې مـــبارک شــه کـــور دی ګــل شــه سراسـر

دې کــور کــې دې پــیدا شــي ننګیالي پتمن ځلمیان
چې د پـښتون سیاسـي تـاریـخ ژونـدي شـي
د تـــورې د قــــلـم او د مــــېړانـــې خــاونــدان

www.khost-web.net

چې د قامي وحدت کاروان ګړندی شي

چې شپه د ژوند سبا شي رون شي ستوري د سهر
واده دې مبارک شه کور دی ګل شه سراسر

دا شعر ما د پښتو قامي ادبي جرګې پتمن شاعر عزیز سر شار ته ډالۍ کړی دی ټولو هغه پښتنو ځلمیانو او پیغلو ته سوغات هم دی چې په پردي مالت کې یو بل سره ودونه کوي او په دې توګه خپله ژبه او کلتور (کلچر) ژوندی ساتي.

د زوړ نوي قانون

د زوړ نوي قانون دلته ښکاريږي نا اشنا
چې نوي ښه له زوړه وي او زوړ کاندي فنا

دا زوړ ښه دی له نوي او که نوي ښه له زوړه
اوس دا پوښتنه هر چیري ، هر ځای کې ده پیدا

ټولنه باغي شوې ده دودونه دي مات شوي
څه دي او څه به کيږي دا ده غټه معما

رواني قافلې چې دي د ستورو په رڼا کې
ښکاريږي چې جوړيږي زمونږ لو یه پښتونخوا (۱)

---

١) د زوړ نوي قانون منطقې (ډیالکتیکي) اصول دی چې نوی د زوړ ځای نیسی خو پدې شرط
چې نوی   د زوړ ښخه ښه وي

ژوند

د پښتون ژوند په پښتو باندې پتمن دې
بې پښتو چې شي لایقه د کفن دې

چې پښتون وي بې پښتو ژوند کوی نه شي
ستوري وائي پښتو سا او پښتو تن دی

جنت

چې پښتو دوزخي بولي مخ ئې تور دی
په پښتون باندې حرام د دوزخ اور دی

دوزخي ئې په ویلو جنتي شي
د پښتو ژبې جنت کې کلي کور دی

www.khost-web.net

د قام مينه

په لفظونو ئی تصوير انځورومه
څو خيالونه ئی د سره زارومه

چې د قام د مينی ياد پکی خوندی کړم
خيال ته رنګ د زړه د وينو ورکومه

چې توان دا تفاق پښتون پيدا کړی
او سياسی پيژند خپل قام ته وګټمه

صدقه او سپېلنی چې له خپل قام شم
بيا په مرګ مې پروانه شته که ومرمه

چې جنډه د پښتون جګه تر اسمان شی
سلامۍ ته ئی زه ستوري ودرومه

www.khost-web.net

د اوربل ګلونه

دهر چا ده خپله خوښه، چې څه وائی هغه دی وائی
یو پوخ د مینی خیال دې چې د یار کور ته مې بیائی

باغونه د ګلونو د کوڅو نه دی جوړ شوی
ولاړ دی سلامۍ ته او د جانان لار راته ښائی

څه ښکلې تماشه ده درنګونو د ګلونو
دا زړه پکې د څنو د اوربل ګلونه ستائی

دا مینه ده دنیا کې ښایستونه جوړوی
په څه چې زړه مین وی هغه ښکلې وی زیبا ئی

دا مینه به ژوندۍ وی عاشقانو که مور مړه یو
دا ستوری خو د مینې د ماښام هم د سبا ئی

www.khost-web.net

د زړنو ښکار

د یورپ پیغلو بیا ځان کړلو سینګار
چې د زړونو د مینو وکړي ښکار

خوري زلفې ئې دامونه ندي څه دي؟
چې نظر پکې ونښلي، شي ایسار

چې ئې سترګې پدې پیغلو پر بوتلې
شیخ سجدې ته ښکته نه شولو دوبار

د زاهد، عابد ایمان ته دي خدای خیر کړي
چې ئې پېغلې د یورپ نکړي بې لار

د یورپ پېغلې اثر په ستوري نه کا
چې د عشقه د وطن نه دي وزګار

بې پوهې پوهان

چې ځان د چا نه ورک شي نو خپل ځان نه پېژني
ګيله ترې څه پکار ده چې جهان نه پېژني

بې پوهې ځان پوهان کړی او د ټول جهان باچا شي
د ځان نه جګ باچا او يا پوهان نه پېژني

بې توله کښيني تول د ارزښتونو د جهان کړي
تو پير د شنو باغونو او بيابان نه پېژني

په تول د سړيتوب هېڅ نه پوهيږي ليوني شي
انصاف او عدالت، حق د انسان نه پېژني

درمل ورته د عقل ستوري ورکړه چې په سد شي
سري شوندې توري زلفې د جانان نه پېژني

www.khost-web.net

د پښتتون فیصله

پښتون فیصله وکړه دې کی بله نه ځاېږی
دا خاوره د پښتون به پښتونخوا په نوم یادېږی

دا حق د هر یو قام دی چې پخپله نامه ئی ملک وی
او ژبه ئی د ملک په دفترونو کی چلیږی

تر څو چې پښتانه او پښتونخوا وی ویشل شوی
نو امن منطقه او په نړۍ کې نه ټینګېږی

د امن له خاطره دا ویش نور نه پاتې کیږی
دا واړه پښتانه به یو مرکز باندې ټولیږی

د وخت دا تقاضا ده ستوری وائی دا به کیږی
نقشه کې د نړۍ به پښتونخوا نوم لیکل کیږی

www.khost-web.net

د کاڼي کرښې

غمازان ګرځي بید یا نشي د پردې خبرې
کور ته مې راشه چې ارام وکړو اوږدې خبرې

قانون د عشق کې د ترخو خبرو نوم نشته دی
ترخې هم ښکاری عاشقانو ته خوږې خبرې

د سپېلنو خیالي انځور به دی له سرکړم لوګی
چې له نظره نه شي ستا درنې پخې خبرې

د کونړ ستوری چې په مینه درته غوږ نیولی
د کاڼي کرښې دی منمه ستا د خولې خبرې

ودي وائي څه شئ دی؟

لامبو وهي اوبو کې هم په ځمکه ګرځيدی شي
ښایسته وزر لري او په هوا کې الوتې شي

لامبو او الوتل او ګرځيدل ئې ستوری زده دی
ودی وائي څه شئ دی ځواب که راکوې شي

www.khost-web.net

وروولي

وختونه ځي تېرېږي تاريخونه پاتې کېږي
واکمن خوتل بدلېږي اولسونه پاتې کېږي

واکمن چې واک د پاره اولسونه جنګوي
تاريخ کې د اولس ئې بد نومونه پاتې کېږي

تاداو د سوکالۍ د اولسونو وررولي ده
د ژوند د پر مختګ دا بنيادونه پاتې کېږي

ای ستوري شاعري دې خدايګو عمر زياتوي
ژوندي دې په شعرونو کې خيالونه پاتې کېږي

شريک کور

که ادب، سياست، هنر شريک کړي کور
او د پوهې په اوږه ئې کړي ځوک سور

خوزولې پرګنې شي ستوري وائي
اتفاق او په وحدت کې پروت دی زور

www.khost-web.net

د مینې دنیا

د زور زیاتي دښمن دی او د سولې نه ځارېږی
بس دا ئی فلسفه ده او پدی اصول چلېږي

په سوله، سوله غواړی دا خو تل دی ده ویلي
په سوله او خبرو کار د ښخه ښه سمېږی

چې سولې ته وطن او منطقه کې خطره وی
د سولی د خاطره هم د جنګ سره جنګېږی

دا ستوری چې ناري د محبت او ورورولۍ کړي
دنیا د مینې غواړی ظلم زور ئې نه خوښېږی

نیت

نیت دی زیری د بری د هر یو کار
د خدای لمونځ ته هم اول نیت دی پکار

چې دی نیت د پښتونخوا د جوړوو دی
ستوری خدای دی شه ملګری او مددګار

www.khost-web.net

د خوښۍ یار

د خوښۍ او خوشحالۍ یاران بې شمار وي
یار هغه دی چې په سخته کې پکار وي

چې په سخته او تنګسه کې دې مل نه وي
ستوري څه پرې چې سکه ورور دې د پلار وي

د مینې اظهار

څوک لباسي تېښ پاس کوي مخلص کېدلی نه شي
څوک د لباس تومنه اخلاص کې ګډولی نه شي

څوک د اوبو په شان د هر یو لوښي بڼه نیسي
څوک لکه تېږه خپله بڼه بدلولی نه شي

څوک حرکت کوي روان وي د منزل په لوري
څوک هسې لاس د زنې ناست وي خوځېدلی نه شي

څوک د لیلا مینه کې دار ته ځي په دار ورخېژي
څوک تش په خوله اظهار د مینې هم کولی نه شي

څوک به څه وي، څه به کوي دا به همدلته پرېږدو
ستوري پښتون دی له پښتو نه تېرېدلی نه شي

www.khost-web.net

د قلم او ښکې

د انسان فکر او خيال که هر څو دنګ دی
ستا د حسن د تصوير د پاره تنګ دی

ستا ښکلا د خيال ورشو کې نه ځايږي
سوز د مينې کې دی پروت خمار د بنګ دی

ستا د مينې په مستۍ کې مې زړه ځوان شو
زما وينه کې دا ستا د شونډو رنګ دی

د ناصح نصيحتونه مې زړه نه اوري
لګېدلی چې پرې ستا د پاولو شرنګ دی

د قلم او ښکې جرګه به درلېږمه
د جرګې مخ او خاطر د پښتو ننګ دی

د کمخونه جوړ پاتان[1] که ! چې در خېژم
د اسمان د ستورو کټ چې دی پالنګ دی

---

۱) زينه، اندرپی ، پوړۍ

www.khost-web.net

د ادب شمله

نفاق او تربګني به پخپل منځ کې ورکوو
که لوړې جګې څوکې ته د ژوند ځان رسوو

قامونه په ادب او په پوهنې پر مخ تللې
ډېوه به د پوهنې ځان او قام ته بلوو

جامې د موسيقي چې ادب وا غوندي ژوندی شي
ادب به ټنګ ټکور او له پښتو ، نه بېلوو

لنډۍ او شعر دواړه د ادب د خيال شمله ده
شمله به د ادب د ساز نغمو کې جګوو

ادب په زړه کې واچوی احساس د قامولۍ
ناره به د پښتو پښتونولۍ پورته کوو

چې روڼ د پښتو ستوری شی په لويه پښتونخوا کې
اختيار د خپلې خاورې او وطن به خپلوو

www.khost-web.net

کم عقل

ما چې وکتل دې ګرد چاپېر جهان ته
هېڅوک نه وائی کم عقل خپله ځان ته

کم عقلانو ته هوښیار کم عقل ښکاری
خدای دې ورنه کړی کم عقل دوست انسان ته

افلاطون او سقراط به درنه هېر شي
که ئې غوږ شي صرف یوه شېبه بیان ته

توپیرورک دی د طبیب او لیوني
لیونیان، لېوني وائی ساپوهان ته

هر سړي ته ځان د بل نه هوښیار ښکاري
ځکه ستوری تړې نه و خاته اسمان ته

برخه لیک

خپلواکې د خپلو وینو په بیه اخلم
ژوند ما نا پیدا کوي چې ازادي وي

د ازل د برخه لیک نه به باغي شم
که زما ستوري په برخه غلامي وي

www.khost-web.net

د امید څانګه

جاله که جوړه دیدن زر د سیند څپو کې راوړه
د کشمالو خوشبوي د څڼو په وږمو کې راوړه

د امید څانګې غوټۍ کړې نن سبا به ګل شي
لړې او به ورته ګودر نه په منګو کې راوړه

په سترګو نه وینم به غوږ ئې اوربدلی شمه
په لیک کې مه راوړه پیغام د ساز نغمو کې راوړه

که ستوری وویني زما ورته ځواب وواېه
د نوي ژوند مستي د بنګو په پیالو کې راوړه

غل او مل

چې د غل سره مل کورنه پکې نه وي
نو مشکله غلا کول د کوروندان شي

ستوری لا ستی که د ونې پکې نه وي
نو د ونې غوځول تبر ته ګران شي

www.khost-web.net

د مينې ويار

ويـارږ بــه دې د مــيـنــې خـامـخـا ځـان تـه ګـتـم
کـه سـر وربـانــدې درکـم بـاقــې نـور بـه څـومـره شـم

چې نـوم دې راتـه يـاد کړي څـوک نـو زه ورسـره مـل شـم
چې سـتا صفـت خـلاص نـه وي ځـان ترې کـلـه بېـلـوم

چې چېرې په کـوم ځای کې نـنـداره سـتـا د ښکلا وي
پـه ځــمکـه کـه هــوا وي ځــان دسـتـي ورو سـوم

جــذبــه ده دا د مــيـنــې کــه د عــقـل دلـيـلـونـه
لـه خـپـلـه سـره تېر شـوم سـتـا لــه سـر ، سـر ځـاروم

رنګـونـو د ګـلـونـو کـې دې رنـګ د شـونـډو ګـورم
د ستـوري پـه قـلـم لـفــظـي انـځــور دې جـوړوم

خپل کلتور

هــره ښــانــګـه خــپـلــه ونــه کــې لــوئــيـږي
چې لـه ونــې ښــانــګـه غــوڅــه شــې وچـيــږي

عــاقــبــت ئــې ورکـېـده دي ستـوري وائــې
چــې د خــپـل کـلــتـور او ژبــې پـردي کـيـږي

یاد

چې د عشق په میو مست مې کړ غزل
یاد دي ښکلی شو د څڼو د اوربل

حاجت نلري چې څڼو کې ئې کېږدي
چې له ګل څنې ښایسته ئې یو په سل

چې خبر دي له ښاست اوله ښکلا شو
رنګ بدل شو د سندرو د بلبل

ستوری وائي زړه کې نوی مینه زور شوه
ګل ئې پرېښود ستا په لورې الوتل

د ښایست مور

مینه مور ده د ښایست که څوک پوهېږي
ښایستونه خو له مینې پیدا کېږي

که دا مینه نه وی، ودې وائی څه دي؟
چې بدرنګ څوی ښایسته پلار ته ښکارېږی

کشکی زه خو په تا نه وی مین شوی
ستا له غمه مې اوس زړه په ځان خورېږی

دا ده مینه چې ستا رنګ ئی ښایسته کړ
د هسک ستوري سلامې درته ودرېږی

www.khost-web.net

خوئ او رنګ

د چا دې سترګې د چا شونډې د چا خال خوښېږي
د چا دي خوئ او خاصیتونه زړه پتوال خوښېږي

د چا نظر دې د اوربل د خوانه، نه خوځېږي
د چا دی زلفو کې ځنګا د زلفو تال خوښېږي

څوک دی درنګ څوک دی د خوئ په صفتونو بوخت دي
څوک وایي دواړه مې انډول برابر سیال خوښېږي

د خوئ او رنګ ښایست چې دواړه دي جوړه شي روان
دا خو د ستوري په هر ځای کې هر مهال خوښېږي

د عصر توریالۍ

که ملاله په تاریخ کې ننګیالۍ ده
نو نسیم ولې د عصر توریالۍ ده

قرارداد د پښتونخوا ئی په زیار پاس شو
د بخت ستوری د پښتون د سوکالۍ ده

www.khost-web.net

پوهه او سوچ

خپلــې پــوهــې بــرابــر ســـوچ دانسان وي
د لــوړ ســـوچ دخــاونــدانـــو لـــوړ ارمـــان وي

نــاپــوهـــی نـه غـــټ دښـــمن د انســان نـشـتـه
نــاپــوهــانــو تــه جـهــان پــېژنــدل گـــران وي

تـــل د ځـــان پــه هـــنداره کـــې جـهـــان گـــوري
د خــپـل سـوچ پــه انــدازه ئــې تــنــگ جــهـان وي

ځـــان جـــهـان پـه ائــینه کــې پـــوهــان ویــنــي
رســـولـــي ځــــان تــــر ســــتورو د اسـمـان وي

www.khost-web.net

د خوشحال خان توره

په خوښه نشي له غاصب حق اخستل دي پکار
د حق لپاره سر له حقه ځارول دي پکار

چې ظلم ورک شي او ګلان د انصاف وغوړېږي
په اور د ظلم کې ظالم خپله سېزل دي پکار

کمزوري نه یو امتحان مو څو څو ځل ورکړي
د خوشحال خان توره له تیکي راویستل دي پکار

چې زوړ مو ځوان شي او ځواني مو په مستۍ راشي
په یو مرکز باندې د ټولو ټولېدل دي پکار

خوب د مرګ وروردی لا تر څو به مونږ اوده پاتې یو
که ژوند ونغواړو نو د خوبه پاڅېدل دي پکار

د سبا ستوری راختلی دی پښتون ته وایي
د خوبه پاڅه د منزل په لوري تلل دي پکار

www.khost-web.net

د غزلو اختر

تا چې د مینې د وطن نه غزلونه جوړ کړل
د فن شاهکارو تري د غاړې امیلونه جوړ کړل

رنګ رنګ غزلې ئې د زلفو تار کې وپیيلې
د ساز نغمو کې له غزلو داستانونه جوړ کړل

د رباعي، غزل، داستان حد بندي ماته کړله
د هنر غبرګ کې نوي نوي خوزښتونه جوړ کړل

چې د داستان جامې د ستوري غزل واغوستلې
د ژوند چمن کې د غزلو اخترونه جوړ کړل

www.khost-web.net

د ستړګو خطا

که په جاز کې ځوک اسمان ته پورته کېږي
دا د زمکې خلک کوچني ورته ښکارېږي

دا خطا د سترګو ده، د عقل نه ده
عقل وايي غټ انسان،نه، کوچنی کېږي

جګېدو کې احتمال د ټيټېد و شته
پوه به هله شي چې جاز کنديٍ ته لوېږي

جګېدو کې چې ځان ورک نه کړي جانانه
که دي سر د اسمان ستورو ته رسېږي

www.khost-web.net

وحدت

دا دنــیـا خــو یــوخــو ورځــو تــه پــیــدا ده
ابــدي ژونــد تــه تــاکــلــي خــدای عــقـبـا ده

د دنــیـا پــه ســر د ژونــد پــولــه ده تــنــګــه
پــیــدا شــوي تــرې ابــد ژونــد تــمــنـا ده

د مــادي او د مــانــا وحــدت ژونــدون دي
مــاده تــن دی دانــســان او مــانــا ســا ده

ســا چــې ووزي لــه تــنــه وحــدت ورک شــي
ســتــوری پــرېــوزي د ژونــد د مــرګ بــیــنـا ده

www.khost-web.net

د شونډو رنګ

چې لاهو شي څوک د مینې په دریاب کې
تو پیر ورک شي په راحت او په عذاب کې

هر عذاب د یار خدمت کې راحت ښکاري
عذاب نشته دی د مینې په کتاب کې

درخانۍ چې ورته بام سر ته ختله
سوز د مینې شته تارونو د رباب کې

ستوري څکه په پټکې کې دي ټومبلي
چې د یار د شونډو رنګ وینې ګلاب کې

www.khost-web.net

بې جانان مين

چې څوک مئ د مينې وڅکې مست خمار شي
د بلبل سره شي مل عشق ئې روزګار شي

چې جانان ئې غېږ کې پروت وي بې پروا وي
بې جانان مين عابد او پرهېزګار شي

په مستۍ او په خوښۍ کې له ياد وځي
خداى هله د سړي ياد شي چې ناچار شي

د جانان په تمه پروت شيخ په سجده دى
ستوري وائي پاک الله دې مددګار شي

www.khost-web.net

جبر او اختیار

دا دي جبر که انسان ته شته اختیار
چې لیکلي په ازل کې خدای هر کار

که دا جبر وي بیا حق د سزا نه شته
څوک په څه شي ملامت او ګنهګار

که اختیار وي بیا سزا د ګناه حق ده
چې حساب وشي د هر عمل کردار

ما پوښتنه پدې باب له استاذ وکړه
منطقي ځواب ئې راکړ سم دوار

خدای اختیار ستوری انسان ته دي ورکړي
خو ئې مخکې له هر کار دي خبردار

داسمان کاني

د مینې د وطن نه مې زړه ځان نه بېلوي

www.khost-web.net

لګیا دي خپل ټوټې ټوټې وطن راټولوي

ټوټې چې یو ځای نه کړي هومره نه کیني ارام
د سر او مال په بیه دا ټوټې کوشیروي

چې مینه د وطن کې مې زړه وریت شو پوخ سرتېر شو
روان دي سربازي، ته ځان وطن نه ځاروي

په مینه د وطن کې ستوری وخاته اسمان ته
وګوره په غلیم له اسمان کاڼي وره وي

حرکت

هوښیاران چې د ژوندون په راز پوهېږي
حرکت کوي روان وي نه ودرېږي

www.khost-web.net

حرکت کې برکت شته دی دا متل دې
له وده زمري ګيدړ ښه، چې خوځېږي

د منزل په لور ګامونه ګړندي واخله
ای پښتونه قافلې درنه تېرېږی

چې د ځان د بدلولو خيال ئې نه وي
خدای هغه قام بدلوی نه، نه بدلېږي

د وروری او تفاق لاسونه ورکړی
چې سبا د اسمان ستوری و ځلېږی

1) ددې شعر څلورم بيت د قرانکريم د ۱۳ سيپارې د سوره الرعد ، د (۱۱) ايت شريف مانا ده.

سوچ د ژبی ښه ده

چا ويل تش د پوهېدو نښه ده؟
ژبه د قام د پېژندو نښه ده

www.khost-web.net

سوچ هم د ژبې يوه بڼه ښکاري
ژبه د سوچ د لوئېدو ننښه ده

چې خپلې ژبې ته قام پام نه کوي
نو ئې هم دا د ورکېدو ننښه ده

بې ژبې قام وده کولې نه شي
ژبه د قام د پرمختللو ننښه ده

ستوری پښتو باندې پښتو په کار ده
په ژبه ننګ د ننګيالو ننښه ده

د اشتهار اصول

چې مينه د چا زړه کې وي نو مينه به پالي
مين د دې حقدار دې ، مين د دې حقدار دې

چې سر څوک د خپل قام او د وطن نه ځاروي
نصيب ئې افتخار دې، نصيب ئې افتخار دې

www.khost-web.net

منمه چې هر چا ته لیلا خپله ښایسته ښکاري
صفت ئې هم پکار دې، صفت ئې هم پکار دې

پردۍ ته به بد نه وایي او خپله به ستائي
اصول د اشتهار دې، اصول د اشتهار دې

کبیر ستوری لیکنه کې تل دا اصول ساتي
اصول ته وفا دار دې ، اصول ته وفا دار دې

ذهني اوښتون

یو سوچ و ، اوده شوی چېرته جبل په اتکړو کې
راپاڅېدو د خوبه په سندرو او نغمو کې

مسکی شو راته وي ویل چې رښتیا سوچ ازاد شوی
که غېږ د ازادۍ دی په شرنګار د زلونو کې

ازاد یم پیدا شوی ازادۍ باندې مین یم

www.khost-web.net

ازاد مې طبيت[1] دې خوشال نه يم پابندو کې

ما غوره کې ورته وويل ازادي د هر چا حق دي
خو دې ته هم پکار دي اوښتون غلام ذهنو کې

غلام ذهن خو نور د غلامۍ خلاصيد ل غواړي
د ذهن اوښتون دې پيدا شوی اولسو کې

ازاد سوچ به ازاد وي پابندي به وي پابنده
کبير ستوري راوړی تا ته زيری په شعرو کې

١) خوی

زړونو ته لارې

په زړه کې راسره ئې که له مخې مې پنا ئې
د خيال په سردرو کې راته خاندې په مسکايې

چې ته ئې کړې پيدا ، زه خدای په تا باندې مين کړم
دا زه خو يم د ستا که ته زما نه ئې د چا ئې

د زړه نه زړه ته لار شته په دې هر څوک خو پوهيږي
چې زه وايم د ستا يم ته به هم وائې زما ئې

www.khost-web.net

چې ستوري دا اسمان ټول په تعظیم درته ولاړ دي
قسم دی ملکه ته درنګونو د ښکلا ئې

وار

د پلار نیکه وار تېر شو، وار زمونږه د پښتو دی
ورکېږو که یو نه شو، ضرورت د یو کېدو دی

دوخت سره به ځو یا به وخت ځانه سره بیایو
دوخت سره که ځونو زیاتې وخت د خوځېدو دی

که وخت ځان سره بیایو نو د ننګ توره راواخلې
چې وخت ځان سره بیائې دا خو کار د ننګیالو دی

www.khost-web.net

میراث د ننګ غیرت چې د نیکونو دی راپاتې
دا وخت ځان سره بیایو وخت د بدلېدو دی

چې ستوری د سبا د خپلواک ژوند دی راختلی
د خپل ملک جوړېدو ته وخت راغلې د جرګو دی

د باچا خان لار

فکرونه مې ګلونه شول په قام به ئې شیندم
خیالونه مې سازونه شول نغمې د ژوند ، وهم

خوږه قامي نغمه مې شروع کړېده د سولې
له زور، زور پیدا کېږي په زور کلي نه کوم

د زړه د مینې جوش دی که د عقل دلیلونه
چې زور نه مې نفرت دی سر له سولې ځاروم

سور پوښ یم ستوری وایي سرې جامې مې دي اغوستې
په لار د باچا خان به قدم ږدم مخکې به ځم

www.khost-web.net

www.khost-web.net

قناعت

يوه هيله چې سر شي بله هيله شي پيدا
دې هيلو د انسان ته حد ټاکلی نه دی چا

دا هيلې نه خلاصېږي نا پايانه سلسله ده
يوازې قناعت دی د دې هيلو انتها

قانع چې انسان نه شي همېشه به سرګردان وي
ګالي به کړاوونه منډې تررې هرې خوا

دا ستوری خو قانع دې نور څه نه غواړي له خدايه
صرف يو موټی اباده او ازاده پښتونخوا

www.khost-web.net

نوی ملالۍ

ځان دې سپېلنی که !زار د خپلې پښتو نخوا نه شه
ای پښتنې پېغلې د پښتو د باغ باغوانه شه

دا پښتنه خاوره د وخت نوې ملالۍ غواړي
جوړ کړه یو لښکر د پېغلو مخکې ئې روانه شه

وخت نه ایسار بږی قافلې د ژوند روانې دې
درومه د منزل په لور ډېوه بله روښانه شه

ستوری به کېسې ستا د مېړانې او غیرت کوي
پورته که جنډه د پښتون جګه تر اسمانه شه

ادب

ادب ځان پرست نه دی چې تش خپل خدمت کوي
ټولنې د خدمت نه ادب ځان نه بېلوي

ادب، ادب د پاره هسې تور دی پرې لګېږي
د عقل او منطق اصول د تور مخ توروي

قانون کې د منطق نه شته دی دا کله کېدای شي
هدف او وسیله چې د ادب نه جوړوي

ادب خو وسیله ده په خدمت کې د هدف
هدف ته د ورتلو لاره د عقل رڼوي[۱]

www.khost-web.net

ادب چې وسیله د پښتنو د ابادۍ شي
دا ستوري له اسمانه پرې ګلونه وروي

---

۱) رڼا کوي

سباوون

مور پښتانه یو ، پښتو ژبه او قانون دی زمونږ
په پښتو چارې سموو پښتو ژوندون دی زمونږ

پېژند ګلوي د هر یو قام په ژبه او دود کېږي
چې پښتو وایي ، او پښتو کوي پښتون دی زمونږ

په تش نسب بې له پښتو ، پښتون کېدای کله شي
پښتانه تل وایي پښتو سره ترون دی زمونږ

پښتونولي د ژوند بنسټ دې ستوری وایي په جار
د ژوند تیارو کې پښتونواله سباوون دی زمونږ

www.khost-web.net

د وطن ډاګونه

دا مینه تش ستا نه ده، ټول جهان په مینه پایي
زما هم زړه مین دی ، چې د عشق سندرې وایي

د ژوند د ګړنګونو او تکلیفونو بې پروایم
دا مینه ده چې سم مې سربازۍ میدان ته بیایي

پښتون یمه ملګرو زما مینه پښتنه ده
خیالونه به مې تل د خپل وطن ډاګونه ستایي

جذ به د قامولۍ چې پښتونخوا کې پاریدلې
نو تا ته کېنا ستل ستوری په کور کې کله ښا يي

خندا او ژړا

ما پته لګولې ، ژړا مشره له خندا ده [1]
دا مشره د رقیب ده، خو دا کشره یې زما ده

ژړا نه مې زړه تور دی مبارک دې شي رقیب ته
ژوند ښه دی په خندا کې چې خوښي او خوشحالتیا ده

ماشوم چې چېرې وشي لومړی ژاړي وروسته خاندي
ژړا ښکاري نسلي خو خندا زده کړه له دنیا ده

خند بړه راته خانده چې د ژوند ستوری روښان شي
خندا چې پکې نه وي د ژوندون خونه تالا ده

۱) دا پته ما ته د وديې د ساپوهنې سرښېره زما د لمسي پوهیال ستوری د پوهنېزې څارنې په لړ کې لګېدلې ده. پوهیال ستوری په ۱۹۹۸/ ۳/ ۱۱نېټه زېږېدلی تر دري میاشتو پورې ئې

www.khost-web.net

وچه ژړا کوله چې اوښکې ورسره بدرګه نه وي، ورسته د درې میاشتو د ژړا سره اوښکې بدرګه شوې او په همدې وخت کې په مسکا چې د خندا لمړنۍ بڼه ده پیل وکړه، ددې څارنې په ترڅ کې دا خبره تائید شوه چې ژړا نه یوازې د خندا نه مشره ده بلکه په ډېره اندازه سره پیدا ایښتي (یا نسلي) او خندا د زده کړې په بنسټ منځ ته راځي

خپل دود

پښتانه هر چیرې خپل دود ، عزت او پت ساتې
د سر په بیه د خپل قام وطن عظمت ساتې

د باچا خان سیاسي بچي که ډېر ټولي ټولي دي
بیرغ د سولې خو یې هر ټولې اوچت ساتې

ګڼه یې ژبه ګڼ تاریخ دی بېلیدی کله شي
پښتونولې ئې د اولس ملي وحدت ساتې

خیر دی که ډلي بېلي بېلي نظریه یوه ده
ټول قام پرست خو د پښتو شان او شوکت ساتې

رقیبه چېرته به پټېږې پښتونخوا جوړېږې
ستوری د شپې تورو تیارو کې روڼ مالت ساتې

www.khost-web.net

ښکلا پرست

څومره مزه چې ساقي ستا په شونډو سرو کې شته دی
دومره مزه کله د میو په پیالو کی شته دی

ښکلا پرست یم ساقي تش دا ستا لیدو ته درځم
د ښکلا زور دی د مسکا مستو شیبو کې شته دی

ما ته د شونډو شربت راکه پیمانې نه غواړم
عشق کې ثواب د مینی تندی ماتو کې شته دی

میخانه وتړه راځه د ګودر غاړې ته ځو
نشه د میو څو کونړ د سیند اوبو کې شته دی

هلته حجری د پښتنو په تنګ تکور تودی دی
دقام د مینی جوش د ستوری ترانو کې شته دی

www.khost-web.net

د ژوندون څراغ

زه پښتون زلمی یم پښتنې مور نه پیدا یمه
مینه کې د ښکلو زه مین په پښتونخوا یمه

ما پښتو کول د پښتنې مور نه زده کړي دي
پت یمه، ښېګړه یمه، توره او وفا یمه

مینه پښتنه مې په ځوانۍ باندې راغلې ده
ځکه د قام مینه کې تکلیف نه بې پروا یمه

ما تورو تیارو کې د ژوندون څراغ بل کړی دي
اوسمه په غرونو کې د غرو د سر رڼا یمه

قام ته مې د سولې ازادۍ پیغام راوړی دې
زیری د ژوندون یم رڼا ستوری د سبا یمه

www.khost-web.net

سر ټیټی مشر

د هغه مشر سر ټیټ دی نه جګیږي
چې د خپل اولس په ژبه نه پوهیږي

چې د خپل کلتور او ژبې نه پردی وي
داسې مشر د قام کله پکاریږي

د سر ټیټ مشر پسې مه ځه پښتونه
د هغه سر چې ټیټیږي ستا ټیټیږي

ستا شمله د اسمان ستورو ته رسیږي
ټیټ سر کله دې شملې سره جوړیږي

www.khost-web.net

د مینې افتخار

رښتیا چې ملکه ئی د رنګونو د ښکلا
ښکلا ته دې سجده کړی ښکلاګانې د دنیا

ښایست دی د مینو د زړه مینه تودوی
د سرو ګلونو څانګې ته په برخه ئی د چا

د سر په بیه اخلم ستا د مینې افتخار
باقی به څومره نور شم راته وواېه صفا

دا ستوری کړی پوښتنه درنه غواړی اجازه
دا ته د ګل په رنګ ئی؟ که ګل رنګ اخستی ستا

www.khost-web.net

قوت

چې ځاځکي ځاځکي يو ځای شي غټ سيند شي جوړولی
يووالي کې ډېر والی د قوت دی ما ليدلی

يو کنکی خو کمزوری وي په لږ څه زور ماتېږي
ګېډۍ د کنکو څوک اسانه نه شي ماتولی

وحدت چې د موټر پرزو کې وي نو حرکت کړي
موټر پرزې پرزې که بيا خونه شي خوځېدلی

که غواړې ترقي ستوري د قام د وحدت غم خوره
ټوټې ټوټې چې قام وي خپل ژوند نه شي سمولی

www.khost-web.net

د سوچ ازادي

په سوله او ورورولۍ که مې سر لاړ شي لاړ دې شي
د سوچ په ازادۍ کـه مـې سر لاړ شي لاړ دې شي

ازاد يم پيدا شوی ازدۍ باندې مې ننګ دی
د قام په خپلواکۍ که مې سر لاړ شي لاړ دې شي

پښتو ته خدای پيدا کړم پښتونواله مې ژوندون دې
د ژوند په سوکالۍ که مې سر لاړ شي لاړ دې شي

د زړه د مينې جوش دې ځکه ستوري په جاروائي
په قام او قامولۍ که مې سر لاړ شي دې شي

www.khost-web.net

د قام ننګ

مطرب يمه د سولې مست د خپل رباب په شرنګ يم
سوله مې نارا ده او د جنګ سره په جنګ يم

زه د باچا خان د سور پوښانو دود ساتلی شم
لاره مې پښتو ده د پښتو د لار پتنګ يم

زه قلم نه توره جوړوم، توره ترې غواړمه
توره د قلم په لاس ولاړ د قام په ننګ يم

زه جنده د سولې په اسمان کې رپول غواړم
ستوری د ژوندون يم او د سولې په رنګ رنګ يم

www.khost-web.net

جګې شملې

پښتون کړم خدای پیدا او په پښتو باندې مین شوم
د ښکلې پښتونخوا په سردرو باندې مین شوم

پېژند چې مې د قام پګې ځلېږي په نړۍ کې
د ننګ جګو شملو قامي جامو باندې مین شوم

کوي چې پښتانه پګې د خپل مېلمه پالنه
د قام اولس دیرو او په حجرو باندې مین شوم

پښتو به تل کوم او پښتونوا له به ساتم
ستوری د پښتو یم په جرګو باندې مین شوم

www.khost-web.net

د ژوند بازار

د ژونـــد ون بـــازار چلـېږي پــه عرضه او تـقـاضـا
ارزښـت کم د هغـه څـه وي چـې د څـه نـه وي اړتـيـا

ضـرورت دا يـجـاد مـورده ضـرورت چې شي پـيدا
سـړی ګـرځـي لـټوي ئې په هـر لـوري پـه هـر خـوا

چـې ټـوټـې ټـوټـې وجود وي پـکې نه او سـېږي سا
سا بـه هـلـه پکې اوسي چې پـيـوند شي ټـوټې بـيـا

دقـامـي وحـدت د لارې بـه لـټـون کـړي خـامـخـا
ستوری ژونـد کـه د پت غواړي او د قام خپل پرمختيا

www.khost-web.net

خیالي نړۍ

د انسان د دماغ کله دا خطا ده
دا خیالي نړۍ خو هم رښتیا پیدا ده

د یوه موجود اړخونه متضاد دي
حقیقي نړۍ مادي، خیالي مانا ده

حقیقي نړۍ کې قید او پاپندي شته
دا خیالي نړۍ د قیده بې پروا ده

ازادۍ که پابندي وه ستوري وائي
ما ستا یلې خپله ښکلې پښتونخوا ده

www.khost-web.net

د سولې جایزه

ښادي چې د قامي وحدت مې خیال کې ځنګېدله
نغمه د نوي ژوند د پښتونوالې غرېدله

غوټۍ وي په باغونو کې د ګلو غوړېدلې
بلبلو ترانه قامې په خوند ورته ویله

نفاق وه کډه کړې ورورولي وه پښتون قام کې
جنت کې خوشحالي د باچاخان اروا کوله

لیکوال، هنرمندان او شاعران وو جرګه شوي
د سولې جایزه د ستوري شعر ترې وګټله

www.khost-web.net

ښکلا

یو زوړ د مینې سوچ دي خاطره ده د ګلونو
که نوې ننداره ده د ګلونو د رنګونو

اظهار مې دي د مینې خاطره که ننداره ده
په دواړو کې ښکلا ده صرف توپیر دي د وختونو

د وخت سره به ځمه یا به وخت ځان سره بیایم
مرام ته نه رسیږي څوک په کټ کې په خوبونو

سوچونه پښتني ستوري عمل جامو کې نغاړه
عمل چې پکې نه وي هسې نه شي په سوچونو

www.khost-web.net

د ختهو کور

زه په حجرو کې یم لوي شي تنګ تکور خوښوم
د فن په غیږ کې د ادب او سیاست شور خوښوم

وروري منم غلامي نه منم په جار وایمه
د ورورولۍ جذبه په زړه کې لور په لور خوښوم

د بل په متهو که لوئېږم هډو لوئ دي نه شم
پښتون ځلمي یم زه د خپلو متهو زور خوښوم

قام په سیاسي ، ثقافتي پیژند سینګار غواړمه
زړه او دماغ کې د پښتو د میني اور خوښوم

د پردیسۍ د ژوند ماڼۍ کې ګلان کله کرم
زه کبیر ستوری د وطن د ختهو کور خوښوم

www.khost-web.net

د میو یارانه

ساقي راځه زمونږ په چم کې میخانه جوړه کړه
یوه چنه پکې د میني مستانه جوړه کړه

چنه د میني په نغمو او ټنګ ټکور ګرمه کړه
د ځان مین ته د درتلو بهانه جوړه کړه

شیخ ته هم نغده اوس رسېږي نسیا نه غواړي نور
پټه ئې کلي کې د میو یارانه جوړه کړه

که میخانې ته چېرې راغی خیر دی مه ئې شړه
غټه پیاله ورته د میو جانانه جوړه کړه

ستوری ځواني په نشه مست دی تش ګپ شپ ته درځي
ورته د سرو شونډو شربت نه پیمانه جوړه کړه

ښکلی تماشه

د خیاله جوړه شوي نغاره فکرو هله
څه ښکلي تماشا وه تماشائی ما کوله

بلبلي د باغونو نه ګډا ته وی راغلی
ساقی د بنګ پیاله لاس کي هر چا ته ورکوله

راجمع و رنګونه د ښکلا مسابقه وه
ښکلا د قامولی د ښایست میره [1] وختله

د ستورو مشالونه لګیدلی و اسمان کي
رڼا د پښتونوالي ئی هر خواته خوروله

میره: مشره

د ژوند سردري

که ګلان وکری د ژوند د سردرو په څوکو

زه بـه ئـی سیل لــره درځم د جګـو غـرو پـه څوکـو

چې طبیعی [1] بنایست دی وران نشی سینګار مه کوه
پـیـوی دی خـیـر دی چې ځنګـیږی د کمځو په څوکو

کـه چا خـبـر دی د راتـلـو زمـونـږ مـالــت تـه راوړ
لار بـــه جـــارو کـــړم ستا د پـاره د بـڼـو پـه څـوکـو

چـــې دی نـظـر د تـورو سـتـرګـو د نـظـره نــه شــی
د نظر مـاتـی اور بـه بـل کـړم سپیلنو پـه څـوکــو

مـیـنـه د زړه خـبـره ده، د زور قـانــون نــه مــنـی
ستوری ګواه [2] دی مینه نه شی د برچو [3] په څـوکـو

---

۱) قدرتی ، ساده ۲) شاهد ۳) نیزو

د یار مسکا

طبیـبـه ځـه پـــازه [1] دې کـلـه پـه دوا کـې شـتـه دې
رنـځـور د مـینې ته درمل د یار مسکا کـې شـتـه دې

www.khost-web.net

ښکلا بنیاد د مینتوب ده ښکلي مینه غواړم
د مینې کور کلی د ښکلو په ښکلا کې شته دې

ښکلا پرست څله یورپ او امریکا لټوي
د ښکلا زور خو دنګو غرو د پښتونخوا کې شته دې

د سیند اوبو کې ئې نشه د ازادۍ پرته ده
د ننګ وړانګی ئې د ستورو په رڼا کې شته دې

---

۱) اغېزه ، تاثیر ، اثر

د وطن مینه

په هغه مین پکار دی افتخار
چې په مینه د وطن کړی خپل سر زار

د بخت ستوری ئی ځلیږی په اسمان کې
چې څوک ولری د خپل وطن اختیار

www.khost-web.net

مین

خــــدای دې تـا کـانـــدی مـیـــن چـــې مـاتـه نه وی
ددی ښـکـلــو د یــاری نــه لاس پـــه ســره شــــه

چــې د شـپــې ســتــوری راخـــېـژی راتـــه وائـــی
کـــه مـیــن ئـــی نـــو د یـــار غـــېــږی تـــه ورشــه

د پښتنو انا

پـریکـــړه پـاس د پښـتـونـخوا شـوه خوشـحالي شوه
د قــــامــونـــو ســره جــوړه مــو ســیالــي شــوه

زرغـــونـــې انـــا تـــکـری خـپـل ورپـه ســر کـــړ
چـــې انـــا د پـښـتـنو نــسیـــم ولـــي شـــوه

د مـیـرویـس نـیـکه پـتـکـی د افـضل خـان شـو
چـې ئـې غـرږد پښـتـونـخوا رښـتـیـنولـي شـوه

www.khost-web.net

د پښتون د اقبال ستوری به ځلیږي
چې ژوندی پکې پښتو پښتونولي شوه

د قلم توره

پتمن ژوند ګوره فولاد په توره نه شي
قلم واخله د قلم په توره ښه شي

د فولاد توره که هر څومره تېره شي
یا به وژني یا به مري نو دا به څه شي

په زور کلي کله کېږي دا متل دی
اخر ناچار د سولې په لار تله شي

د بخت ستوری ئې تیاره نه وي نو څه وي؟

www.khost-web.net

چـــې د چـــا د ورور عـــزيـــز ســـره پـــتـــنـــه شـــي

پيژند

پـيـژنـد د هـر شـی پـه توپير او پر تـلـو[۱] کې ګـوری
د ازادۍ اواز شـــرنـــګـا د زلـــونـــو کـــې ګـوری

قـامـی شـــاعـر د مـيـــخـانـــې دروازه نـه ټـکوی
نـشـه دمـيـو يـــئ د خـپـل وطـن اوبـو کـې ګـوری

دود دې ورپـاتـې د سـاقـی او مـيـخـانـې ادب کـې
ځـکـه ئې يـاد د شـعـر فـن پـه سـلـسـلـو کـې ګـوری

د تـورو زلـفـو پـه خـيـالـونـو شـاعـر مـه ګرموۍ[۲]
تـمـه د حـورو هـم د شيخ اوږدو سـجـدو کـې ګـوری

www.khost-web.net

زه ورتــه نیـمه شپـه د ستورو پــه رڼـا کــې ورځــم
ټــنــګ او ټـکـور چیـرې د ېـرو د پښتنو کې ګوری

۱) پرتله: مقایسه
۲) ګرموی : ملامتوی ، پړ کوی

د نفاق رنځ

اوس که خپـل جـنت وطـن کـې بـې وطن یـــم
خـــو اخـــر ددې وطـــن اصـلـی څـښــتن یـــم

د نــفــاق رنــځ راکـــې ګـــډ دی نــاتــوان یـم
کــه یـو ځـل پــه اتــفـاق شـــم تـــوانـمن یـم

د نـــفــاق درنــځ لــه درده کـــه زه روغ شـــم
بـیـا مــې ګـوره چــې د خـپـل وطن واکـمن یـم

د غــاټــول د ګـل پـه بـوی کــې یم لـوی شـوی
پـروت دد نـګـو د نـګـو غــرونــو پــه لـمـن یـم

ساه مــې واخـلـه خو پـښـتـو رانـه وانـه خلـی

www.khost-web.net

زه پښتون یم په پښتو باندې پتمن یم

که زما ستوری په قبر چیرې راشي
په پښتو راته دوعا کړه پرې مین یم

د مینې دود

بېنا سترګې به څه کړم چې لیدل نه دي روا
دامه وایه چې ښکلو ته کتل نه دي روا

چې سترګې خدای راکړي نو د یار مخ ته به ګورم
د مستو سترګو جنګ کې په شا تلل نه دي روا

منکر چې په کتو وي دا پخپله لوی ګناه ده
رښتیني مسلمان ته دروغ ویل نه دي روا

چې مینه پښتنه شي ننګ پښتو ورسره مل شي
پښتون ته له پښتو نه، تېرېدل نه روا

د ښکلي پښتو نخوا نه ستوری سترګې بل خوانه کړي
مین ته دود د مینې ماتول نه دي روا

www.khost-web.net

قضاوت

قضاوت خلکه د ګټو دی بازار
یو ته ښکاري سپېره ډاک بل ته ګلزار

یو ځای ښه بل ځاي د بد په نوم یادیږي
ښه او بد دي د انسان د وجدان کار

تو پیر هم شته د ټولنو په وجدان کې
یو کې وي سړی شاهکار بل کې غدار

حیقیقت هم نسبتی[1] دي ستوری وائي
بېل بېل دي د هر انسان ذهني معیار

www.khost-web.net

۱)(Relative) د فلسفي لفظ يا استلا (اصطلاح) او قطعی(Absolute) ضد دی

ډېره

خـوشـبـويـي چـې دي د زلـفـو راخوره شـوه
د ګـلـونـو خـوشـبـويـي صـدقـه شـوه

بـلـبـلان بـه زيـاتـي څـه کوي پـه بـاغ کې
بس دا سـتـا خـنـو اوربـل کې ځـې ډېره شوه

پـتـنـګـانـو سـر تـه هـم دي الله خـير کـړي
چې ډېـوه د ښـکـلـي مـخ دي ورښـکـاره شـوه

تا چې رنګ د پښتونو الي عشق ته ورکـړ
پښتنه مينه مې لا پسې تـوده شـوه

چـې دي سـتـوري د تـکـري پـه سـر ځلـيـږي
نـو پـه زړه د رقـيـبـانـو بـانـدې شـپـه شـوه

www.khost-web.net

عشق

دوام د انسانیت دی عشق انسان ته دي روا
په سپینو لبچو خوب پکې جانان ته دی روا

روا او ناروا څه دي دا حکم د وجدان[1] دی
انسان ته دي روا چې څه وجدان ته دي روا

وجدان خو د مین پابندي نه لګی په عشق
بس دا وایي چې عشق خو ټول جهان ته دی روا

په عشق کې د وطن که دي قامي وحدت ارمان وي
نو څه مه ایسارېږه کار ارمان ته دی روا

نظر د قامولی ته ستوری ځواک د عمل ورکه
د قام د مینې حس خو زور او ځوان ته دی روا

www.khost-web.net

١) وجدان یا اخلاقي زه په انسان کې یو قوت دی چې په ښو، بدو، روا او ناروا قضاوت کوي او څاري ئې

د قسمت ویش

زاهـــده ما عـشـق په دنـیـا تـا پـه عـقـبـا اخـیستی
نـصیب دې خـپـل دی ما په لاس او تا نـیسیا اخستی

تـه حـورې سـتا یـه، زه بـه ستا یـم د وطـن سـردرې
د قسـمت ویـش کی خو ما عشق د پښتونخوا اخسـتی

هـــره دره کــی ښـــکـلا ګـانـــو غـــزونې کـــړی
ښـکلا پـرسـت یـم حـفـاظـت مـی د ښـکلا اخسـتی

چې د قامی وحدت غوټۍ (١) مې په چمن کی ګـل شی
د بـاچـا خـان پـــه پـل قـــدم مـــې بـر مـلا اخـسـتی

د شـپـې چې سـتـوری پښتونخوا د سردرو پیره کړی
د مـیـنـــی زور دی د وطـــن غـــم او ســـودا اخـــســتی

www.khost-web.net

ګلشن

پاکه ربه جوړ زمونږ کړه وطن
پښتانه په خپل وطن کی کړه واکمن

چې د شپې پښتون بلبل پکې چغیږی
راکه ستورو د اسمان لاندې ګلشن

د عشق اور

بورا څه کول په بوټی کی د ګل
چې د عشق په اور ستی نه وی ګوګل

چې ئي حس د قام د مینې زړه کی نه وای
د پښتون سره به نه وای ستوری مل

د منطق اصول

که څوک راوړي چا ته یار د مرګ خبر
زړه غمجن شي په ژړا باندې شي سر

په کوتک باندې وهلی دې چا نه دی
دا خوتش د خولې خبرې دې اثر

په روزنه کې کوتک ځینې کار مه اخله
د منطق اصول ډېر زیات دې معتبر

که غزا کړې د قلم توره راواخله
ستوری دا د غزا شکل دی بهتر

www.khost-web.net

فن د مینې

فن د مینې د ژوند راز دی پوهېدل دي
جام د مېو د ساقي په خاطر څښل دي

ځواک د مینی مختلف رنګونه نیسي
ټولنیز رنګ ئې له یار سر ځارول دي

ګرانښت هم د مینې رنګ دې بل څه ندي
د ښکلا او ښایستونو پت پالل دي

انرژي د کار اصلي رنګ دي د مینې
د جانان په لور ګامونه اخستل دي

تولیدي خوي لري مینه ستوری وائي
مینه ځیږنده د ژوند ده ، ژوند ساتل دي

www.khost-web.net

د ځواک چینه

ورکړه وخت د کار د پاره، چې برى او پرمختــیا ده
ورکړه وخت د سوچ د پاره، چې د ځواک چینه اشنا ده

ورکړه وخت لوبو د پاره، پکې پروت د ځوانۍ رازدی
ورکړه وخت د لوست د پاره، چې د پوهی دا بینا ده

ورکړه وخت مهربانۍ ته، دا خوپیل د خوشحالۍ دی
ورکړه وخت خوښۍ د پاره، خوشحالي د روح غذا ده

ورکړه وخت د خیال د پاره، چې د هسک ستورو ته لار ده
ورکړه وخت مینې د پاره، چې د ژوند خوښي رښتیا ده

پیدا ایښتی حق

ازادي نـــه پــرتـــه ژونـــد خــو بــې مـــانـــا ن دې
ازادي پــــیــدا ایــښـــتـي حـــــق د هـــــر چـــــا دې

څـــوک غـــلام د مـــوره نـــدی پـــیـــدا شـــوی
ســـتـوری وایـــي چـــې انـــســان ازاد پـــیـدا دې

ژبه

د هر قام پیژند په ژبه او کلتور کېږي
په برکت د ژبې قام هسک شی جګېږي

چې په خپله پښتو ژبه نه پوهېږي
ستوری څه پرې که په سل ژبو ګړېږي

بدی

دا خپل چې څوک خپل نکړی پردی کله خپلوی شی
انسان چې شی بد بخته خپل کلتور(۱) ځنی پردی شی

بس خپل پیژند ئې(۲) ورک شی د بل نشی اخستی
په داسی رنځ اخته شی چې نه مری نه رغېدی شی

د قام نه پکاربږی چې په خپله ژبه ګونګ وی
که زر ژبې ئی زده وی په زر ژبو ګړیدی شی

په داسی لیکوالانو او پوهانو ستوری څه
خدمت چې د پردۍ ژبی کړی خپلی ته بدې شی

---

۱) کلچر، رواج
۲) تشخص

د سولي جنډه

www.khost-web.net

سر نه تېرېږي پښتو نخوا نه تېرېدلی نه شي
زړه مې پښتون دی بې پښتو ژوندون کولی نه شي

یا به واک خپل کړي د وطن یا به ترې ځان ځار کړي
په خپل وطن کې اقتدار پردی زغملی نه شي

جنډه د سولې جګوي د باچا خان بچي دي
ورورولي غواړي غلامي د چا منلی نه شي

د ستوري زړه کې اتفاق د پښتنو ارمان دي
بې اتفاقه قام منزل ته رسېدلي نه شي

خيال

چې خيال مې و څېړلو راښکاره ئې شوه مانا
بېلګه ده د جنت خداى پيدا کړى په دنيا

www.khost-web.net

څه چې په جنت کې چا ستائيلي دي
خيال کې مې هماغه څه ليدلي دي
هيلې د زړه سر ته رسېدلي دي

خيال کې که څه غواړې در سېږي خامخا
بېلګه ده د جنت خداى پيدا کړې په دنيا

خيال کې د جانان کور ته ورتلى شى
خيال کې جانان کور ته راوستلى شي
خيال کې جانان غېږ کې لوبولى شي

خيال کې پابندي نه شته په مينه د هيچا
بېلګه ده د جنت خداى پيدا کړې په دنيا

خيال کې د (وخت ځاى) تا ثير کمېږي
خيال کې وخت په څټ او مخته کېږي
خيال کې هر چېرې سړى رسېږي

خيال کې ازادي ده دا د ستورى ده وينا
بېلګه ده د جنت خداى پيدا کړې په دنيا

هسې خواري

هسې خواري کړې زده کولى نشي
کارغه د زرکې په شان تللى نشي

ځان به تباه کړي که ترې لاندې وتو

www.khost-web.net

مېږي د اوښ هومره بار وړلی نشي

تش په وزرو الوتل خونه دي
د چرګ وزر شته الوتلې نشي

ستوری پښتون به ئی څوک څنګ وګنې
څوک چې پښتون ځانته ویلی نشي

نغاري

پیروني پریوتلي(۱)
نور به رڼا وي مالت

تلې راوختلې
تروږمې ووتلې

ریباره وایه ورته
د جانان غېږې ته ځه

رقیب دي وبایللي
جانان دي وګټلې

قامی وحدت جوړېږي — نغاري ووهلې
د سبا ستوری خېژي — غمازه کیوتلې

---

۱) پیر وني او تلي : پیروني یو ډول جګ (ګڼ) ستوری دي تلي هم ستوري دي. په پخوا وختونو کې چې ساعتونه نه وو ستوري په کلیوالو سیمو (منطقو) کې د وخت د معلومولو وسیله وه، په تېره بیا د روژې په میاشت کې پیروني پریوتلي ، تلی راوختلی د چر بانګ یا پیشنمي د وخت ناره وه چې د پشنمي په مهال کې به پیرونی ستوري پریوتلې اوتلی ستوري به راختل.

یو تېر

یو ورځې چا ویلي
چې اسمان ته مې کتلي

یوه غټه وریځه راغله
دوه وړې ئې بنکلولي

وړې شوې غټې کې غیبې
بیا مې سترګو نه لیدلي

www.khost-web.net

ښکارې دا وي کوچنۍ وريځې
چې د مور غېږې ته تللي

د يو کور د يو ټبر وي
د يو بل نه ځاريدلي

چې هم جنس وی جمع کېږی
عقل کله بېلولي

په ويشلي پښتون قام ئې
ستوري او ښکې تويولي

د تندي خالونه

په تورو ځنو ئې پراته و پرديسي ګردونه
په خوله ئې هيڅ نه ويل سترګو ئې ويل حالونه

د تورور سترګو اشارو کې راته وويل غلي
چې په پردي مالت کې نه کرمه زه ګلونه

که د وطن د ازادۍ شمال په ما ولګېد
په کچماچو [1] به بيا تازه کړم د تندي خالونه

ستورو رڼا کې د بلی د کشمالو وږمو کې

www.khost-web.net

د میمونې او درخانۍ به درته کړم نکلونه

۱) یو ډول بوټي دی چې د پوستکي په سرئې په ستنه چقوي او شنه خالونه پرې ږدي

د مینې اور

رنګ د شونډو دی ټیکری اختې پور[1] دی
که دا سور رنګ د تودې مینې د اور دی

سور ټیکری دې د سرو شونډو سره لګي
چې د پاسه دې په تورو زلفو خور دی

شین پرتوګ دې تور کمیس سره مزه کا
چې جوړ کړې پرې پترو د ژوندون شور دی

حاجت نه لري د خال د ابښودلو
چې سور ټیک دې د تندي د پاسه سور دی

www.khost-web.net

ښايستونه په سجده درته پراته دي
چې دي خوی کې د پښتو د ښايست زور دي

ستا په حسن او ښکلا د ستوری ننګ دی
بې ننګي پښتنه مينه کې پيغور دی

۱) قرض

د شعر فلسفي

که څوک څېړنه کړي د شعر فلسفې لټوي
خيال او ښکلا، مينې، احساس ته به نغمې لټوي

خيال په باغي دنيا کې اوسي پابندي نه مني
عبث خواري کوي چې خيال ته زلونې لټوي

موسيقي وال لفظي انځور د خيال ته شعر وائي
فن او هنر ورته د بم او زير پردې لټوي

ستوری پښتو پښتونولي د ساز نغمو کې نغاړي
د رباب تنګ پسې د تول مالت حجرې لټوي

www.khost-web.net

غیرت

خدای مین د غیرتمنو په غیرت دی
هر یو کار د غیرتمنو عبادت دی

په وطن او په خپل قام چې غیرت کاندی
ستوری وائی چې په برخه ئی جنت دی

خوب

خوب مې لیده چې پښتونخوا جوړیږي
چې ویښ شوم غږ شو په رښتیا جوړیږي

د افضل خان په نارا ننګه وشوه
ملی دېره د خان لالا جوړیږي

چې قرارداد د پښتونخوا ئی پاس کړ
نسیم ولي د قام انا جوړیږي

ارمان د ستوري غوټې وسپړلي
چې ئی غوښته هغه دنیا جوړیږي

www.khost-web.net

د پیژند کړکیچ

چې لالی مې د سرکار شولو نوکر
د کابل دربار پرې وکړلو اثر

پښتو ئی هېره کړه اوس داسې ژبه وائی
چې تو پیر پکې نشته د ښځې نر

په دماغ کې د پیژند کړکیچ پیدا دی
دښمن شوی د خپل قام او خپل ټبر

ستوری وائی انتها ئی د ځان مرګ دی
تبا کېږی خو له ځان نه دی خبر

www.khost-web.net

هګۍ

که نظر دي په ژوندیو د دنیا شي
نو ژوندون د کوچني تخم نه بینا شي

د هر هګۍ تخم کې وي څو توانونه
په خپل وخت کې راښکاره او برملا شي

توانونو په بنسټ هګۍ ونه بیل شي
د ژوندون د چارو وېش هم منځ ته راشي

یو مثال د دي خبری به کړم وړاندې
چې مې پوه ښه په مقصد او مدعاشي

د هیلۍ هګۍ که چرګې ته څوک کېږدی
ګلالی ښایسته بچې ترې راپیدا شي

چې لږلوی شي چرګه پرېږدی تری روان شي
د اوبو په ډنډ ورګډ شي په لمبا شي

چرګې هګۍ چې توان د لمبا نه شته

www.khost-web.net

ډنډ په غاړه وقړ تيږي په غوغا شي

چې يو هډوی دا قانون دی يو ځای کېږی
چې ئی هډ سره شريک نه وی جدا شي

ستوری وائی چې پښتون له يوه هډ دی
د قامی وحدت ګلان به خامخا شي

څه شولو ؟

څوک بت پرست، څوک زر پرست شو خدای پرست څه شولو؟
ځان پرستان دلې دلې دي قام پرست څه شولو؟

درنو حجرونه چې د ټنګ ټکور اواز، نه راځی
هنر مندان او شاعران ادب پرست څه شولو؟

تورو کارغانو چې د باغ ګلان تالا والا کړل
ښکلی باغونه ئی چې ساتل، ښکلا پرست څه شولو؟

چې د وطن له ګټو، ګټې د خپل ځان کړی قربان
ستوری ئی هر ځای لټوی وطن پرست څه شولو؟

www.khost-web.net

خوښنه او منّنه

ګڼ شمیر ادب پالونکو ملګرو په راډیو، جریدو او ورځ پاڼو کې ځما د شعرونو په هکله په خپرونو او لیکنو زه دي ته و هڅولم چې د ژبسا پوهنې د نامه لاندې د پوهنیز کتاب د مخه چې زه ئې په لیکلو بوخت یم د شعرونو یو بل کتاب « د قلم توره » د ادب مینه والو ته وړاندې کړم. پدې لړ کې زه د پښتو نامتو لیکوال او شاعر د پښتونخوا د پوهنې د دیرې د مشر د پېښور راډیو سینر پروډیوسر ښاغلی لالق ذاده لایق، د پېښور پوهنتون د اسلامیه کالج استاد او راډیو او تلویزیون د نومیالی ویاند ښاغلی اباسین یوسفزي، د پښتو پیاوړي لیکوال ښاغلي سر محقیق زلمی هیوادمل، د وحدت دورځپاڼې چلوونکی ښاغلي سید رحمدل شاه او ښاغلی پریشان داودزی، د دعوت د خپرونی موسئس او موسئول چلوونکی ښاغلی محمد طارق بزګر، د المان غږ راډیو د افغانستان د څانګی پیاوړی ملګری ډوکتور سید موسی صمیمی او پتمن لیکوال ښاغلی جمشید ندیم نیازی نه د زړه له کومی خوښنه کوم. د هنر مرګ د قام مرګ دې ژوندي قامونه خپل هنر ژوندی ساتي. دا د ټولو قام پرستو دنده او زمه واری ده چې د پښتو د هنر د ژوندی ساتلو د پاره کار وکړی. د هنر د

www.khost-web.net

بڼ د بلبلانو څخه چې خپله د کلونو باغبانی د سختو شرایطو د لاندی کوي او د پښتو د هنر بڼ ئې تازه ساتلی، په تیره بیا د هغه هنرمندانو څخه چې ځما شعرونه خوښ کړیدی. او په راډیو « کلتوری پروګرامونو » کې پخپلو خوږو اوازونو او ښکلې موسیقۍ کې وړاندې کړی دی د زړه د کومی خوښنه کوم. پدې نښتون کې د لاندې هنرمندانو د نومونو یادونه ضرور ګڼم.

ښاغلی استاد رحیم غمزده: د پښتونخوا نامتو هنرمند او شاعر چې پښتو موسیقی ئې په نوی رنګونو، تالونو او په هندی سبک سره غنی کړې ده ډېره ډېره خوښنه.

ښاغلی رضوان منور او ښاغلی شاه ځوان منور چې ځوان استعداد لرونکی روزل شوی (تعلیم یافته) هنرمندان دی چې د خپل پلار د پښتونخوا د مشهور هنرمند خدای (ج) ښښلی استاد بادام منور په شان د حجرې د مجلس اتلان دي چې د پښتنو حجري او دیري په ټنګ ټکور ګرمې ساتی، (رضوان منور ځما د شعرونو لمړنی د موسیقۍ ترون کړیدې) ډیره ډیره مننه. ښاغلی استاد یار محمد چې نامتو هنرمند دی او د پښتو موسیقۍ د نوښت ګرو، په ډله کې شمیرل کیږي او پدي توګه د پښتو موسیقۍ ته وده ورکوي،(په تیره بیا د غزلونو امیل د داستان په بڼه کې ئې په زړه پوری نوښت دې) ډیره ډیره مننه. همدارازد پښتونخوا د نامتو او خوږ ژبو هنرمندانو هر یو ښاغلی استاد هدایت الله، د ارموني شاهکار ښاغلی استاد شاولی، ښاغلی انور خیال، ښاغلی زلمی غمزده، ښاغلی استاد نواب، ښاغلی بریالی صمدی، ماشومه نازیه اقبال او ماشوم عزیزالرحمن، ښاغلی نورالرحمان، ښاغلی

عبدالحمید قندهاری، ښاغلی ګل جان صادق څخه چې اوازونه ئې په زړونو کې لاري جوړوي ډیره ډیره خوښنه.
د ښاغلی ننګیالی، ښاغلی فضل ربی پردیسی، ښاغلی نذیر ګل او ښاغلی استاد صنم څخه چې رباب ئې د ادم خان افسانوی یاد تازه کوی چې ځما د شعرونو د موسیقۍ ښکلی ترون ئې کړیدې ډیره مننه او هم د هغه هنر مندانو او فنکارانو څخه چې زه تری خبر نه یم چې زما شعرونه ئې ویلی دي او یا مې د قلم څځه پاتی شوي دی.
ډیره خوښنه او همدرانګه ددي کتاب (قلم توره) د موسیقۍ د اولسي کلتوري ماښامي د موسیقۍ طرز جوړونکي او پیاوړي سندرغاړي ښاغلي ماسټر علی حیدر چې زما شعرونو ته ئې نوي او په زړه پوري موسیقي جوړه کړی او هم ئې په خپل ښکلي اواز د ماښامي رنګ لا ښکلي کړې دي ډیره ډیره مننه او خوښنه او هم د ځوان هنرمند ښاغلی سیدا ګل مینا چې د پښتو موسیقۍ د نامتو هنرمند مینا ګل زوي او د ښکلي اواز څښتن دې ډیره مننه کوم.
د پښتو د قامی ادبی جرګې د منلو ملګرو ښاغلی حاجی محمد نادر سرشار، ښاغلی صلاالدین قاضي خیل، ښاغلي نصیر ستوری، ښاغلی عزیز سرشار او د پښتنتو د کلتوری ټولنی د مشر ښاغلی محمد شیرین ګردیوال څخه چې ددي کتاب (د قلم توره) د شعرونو لیک دود ئې کتلی دې او په تیره بیا د ایمل خان ستوری څخه چې دا شعرونه ئې د ښوونځي د سبقونو سره سره په ډیره مینه او خوشحالۍ په خپل کمپوټر لیکلي دی ډیره زیاته خوښنه.

همدغه شان د عبدالبصیر بیدار، نسیم خان ستوری، امیر کروړ ستوری او ننګیالی میرداخیل څخه چې د کتاب د چارو په سمبالښت کې ئې زیار ایستلی دی ډیره مننه.

په درناوی

ډاکتر کبیر ستوری

جرمني

۱ / فبروری /۱۹۹۹

www.khost-web.net

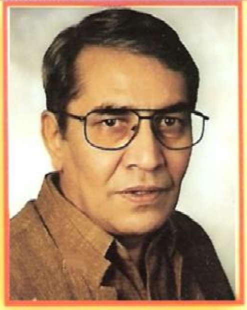

کبیر ستوری د ساینس پوهنو دکتور (Dr rer. Nat) دپلوم سـاپوه (Diplom Psychology) په هلې پښتون په ټبـر میرداد خېل چې د پښتنو د یوسـفزو د پرګنې پورې اړه لري.
ستوری د لعل محمد خان زوی او د برې پښتونخوا د کونړ د تنړ په کلي کې په ۱۳۲۱/۱/۱۷ هل کال (۰۶/۰۴/۱۹۴۲ ع) زېږېدلی دی.

ده خپله لومړنی زده کړه د خاص کونړ په لومړني ښوونځي او په کابـل کې د رحـمان بابـا په لیسـه کې او خپله لوړه زده کړه د جرمني د فرانکفورت، کولن او د ماربـورک په پوهنتونونو کې د سـاپوهنې (Psychology) په څانګه کې، چې فلسـفه (Philosophy) سیاسي پوهنه (Pol.Science) او ټولنپوهنه (Socialogy) ورسره مل وه، سرته رسولې ده.

سـتوری د نړۍ د سـاپوهانو په ډله کې ولاړ دی او د ۱۹۷۵ ع کال راهیسـې د کړنې د سـاپوهنې د نړیوالې ټولنې (International Association of Applied Psychology) غړی دی. ستوری د پښتون سوشل دیموکراتیک پارټۍ (PSDP) مشر او ددې پارټۍ د بنسټ ایښودونکو مخکښانو څخه دی.

او د شـاعرۍ په نړۍ کې تر ټولو زیات د پښتو د ادب د پلار اجمل خټک نه یې الهام اخیسـتلی دی. د پښتنو د یووالي، خپلواکۍ او سـوکالۍ دپاره ده ته د باچا خان نظریو ژوند وربښلی دی.

Download from:aghalibrary